

שמחת תורה תשפ"א
הערה על מותו של משה רבינו

In memory of Dr. Chuck Feldman z"l

מיתת משה | דברים פרק לב

(מח) וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לֵאמֹר: (מט) עֲלֶה אֶל הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה הַר נֶבֹז אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מוֹאָב אֲשֶׁר עַל פְּנֵי יְרֵחוֹ וּרְאֵה אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֶחָזָה: (ג) וַיִּמַּת בְּהָר אֲשֶׁר אֵתָּה עֲלֶה שָׁמָּה וְהֶאֱסֹף אֶל עַמִּידָךְ כַּאֲשֶׁר מֵת אֶהְרֹן אֶחָיִד בְּהָר הַהוּא וַיֶּאֱסֹף אֶל עַמּוּיוֹ:

רש"י

(מח) **וידבר ה' אל משה בעצם היום הזה** - בשלשה מקומות נאמר בעצם היום הזה, נאמר בנח (שם ז, יג) בעצם היום הזה בא נח וגו', במראית אורו של יום, לפי שהיו בני דורו אומרים בכך וכך אם אנו מרגישים בו אין אנו מניחין אותו ליקנס בתיבה, ולא עוד אלא אנו נוטלין כשיליין וקרדומות ומבקעין את התיבה. אמר הקדוש ברוך הוא הריני מכניסו בחצי היום, וכל מי שיש בידו כח למחות יבא וימחה. במצרים נאמר (שמות יב, נא) בעצם היום הזה הוציא ה', לפי שהיו מצרים אומרים בכך וכך אם אנו מרגישים בהם אין אנו מניחים אותם לצאת, ולא עוד אלא אנו נוטלין סייפות וכלי זיין והורגין בהם. אמר הקדוש ברוך הוא הריני מוציאן בחצי היום וכל מי שיש בו כח למחות יבא וימחה. אף כאן במיתתו של משה נאמר בעצם היום הזה, לפי שהיו ישראל אומרים בכך וכך אם אנו מרגישים בו אין אנו מניחין אותו, אדם שהוציאנו ממצרים וקרע לנו את היס והוריד לנו את המן והגזיז לנו את השליו והעלה לנו את הבאר ונתן לנו את התורה אין אנו מניחין אותו. אמר הקדוש ברוך הוא הריני מכניסו בחצי היום וכו': (ג) **כאשר מת אהרן אחיך** - באותה מיתה שראית וחמדת אותה, שהפשיט משה את אהרן בגד ראשון והלבישו לאלעזר וכן שני וכן שלישי וראה בנו בכבודו. אמר לו משה אהרן אחי עלה למטה, ועלה פשוט ידיך, ופשוט. פשוט רגליך, ופשוט. עצום עיניך, ועצם. קמוץ פידך, וקמוץ והלך לו. אמר משה אשרי מי שמת במיתה זו:

נח בתיבה | בראשית פרק ז פסוק יג

בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם וְחָם וְיָפֶת בְּנֵי נֹחַ וְאִשְׁתּוֹ נֹחַ וְשֵׁלֶשֶׁת נְשֵׁי בָנָיו אֵתָם אֶל הַתֵּבָה:

רש"י

בעצם היום הזה - למדך הכתוב שהיו בני דורו אומרים אילו אנו רואים אותו נכנס לתיבה אנו שוברין אותה והורגין אותו, אמר הקדוש ברוך הוא אני מכניסו לעיני כלם ונראה דבר מי יקום:

מילת אברהם | בראשית פרק יז

(כו) בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אֲבָרָהָם וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנוֹ: (כז) וְכָל אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ יִלְדוּ בָיִת וּמִקְנֵת כֶּסֶף מֵאֵת בָּן נֶכֶד נִמְלוּ אִתּוֹ:

רש"י

(כו) **בעצם היום הזה** - שמלאו לאברהם תשעים ותשע שנה ולישמעאל שלש עשרה שנים נמול אברהם וישמעאל בנו:

יציאת מצרים | שמות פרק יב פסוק נא

וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא ה' אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַל צְבָאֲתָם:

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.